Recenzja rozprawy doktorskiej

Imię i nazwisko doktoranta: *mgr Bartosz Malinowski*

Tytuł rozprawy doktorskiej: *Dylematy regulacyjne lotnictwa suborbitalnego*

Promotor: *dr hab. Małgorzata Polkowska, prof. A.Sz.Woj.*

Recenzent: *dr hab. Jakub H. Szlachetko*

1. Wybór problematyki badawczej

Wybór problematyki badawczej zasługuje na najwyższą ocenę. W polskiej nauce brakuje prac naukowych, w tym rozpraw doktorskich, dotykających zagadnień z zakresu polityki kosmicznej, prawa kosmicznego czy ekonomii kosmicznej, a więc przedmiotowa rozprawa ten „głód" na nową wiedzę przynajmniej częściowo zaspokaja. Problematyka lotów suborbitalnych – poza tym, że jest naukowo (teoretycznie) niezwykle interesująca – ma także doniosłe znaczenie praktyczne (przemysłowe, gospodarcze, biznesowe). Wydaje się bowiem, że – z pozycji polityki oraz interesów Rzeczypospolitej Polskiej – regulacja i organizacja lotnictwa suborbitalnego powinna być kolejnym krokiem w kierunku czynnego wykorzystywania przestrzeni kosmicznej (i powietrznej). Wykorzystywanie dronów wysokościowych, balonów stratosferycznych oraz rakiet suborbitalnych leży w zasięgu zdolności finansowych, infrastrukturalnych i technologicznych polskiej administracji kosmicznej i polskiego sektora kosmicznego. Tak więc wybór problematyki badawczej – zarówno z pozycji teoretycznej, jak i praktycznej – zasługuje na uznanie. A takie podejście – łączące wartości naukowe i utylitarne – są bardzo cenne.

2. Wartość merytoryczna rozprawy

Redakcja tematu rozprawy doktorskiej nie budzi żadnych zastrzeżeń, jest prawidłowa. Doktorant sformułował hipotezy badawcze (str. 10-11), które w toku wywodu naukowego

weryfikował i wykazywał. Proces dowodzenia hipotez jest rozbudowany, dobrze uzasadniony i logiczny – pojawia się w nim wiele źródeł wiedzy, w tym zagranicznych.

Doktorant we „Wstępie" ustalił metody badawcze, którymi się posługiwał w toku wykonywania czynności badawczych. Poza standardową dla przedstawicieli nauki prawa metodą dogmatyczną (dogmatycznoprawną analizą materiału normatywnego, a także orzecznictwa sądowego czy administracyjnego) pojawiają się także inne, w tym: (1) metoda komparatystyczna oraz (2) metoda empiryczna. W wielu rozprawach doktorskich autorzy przywołują metodę komparatystyczną w sposób błędny. Wskazują ją bowiem, po czym dokonują jedynie kompilacji dostępnych źródeł polsko- czy obcojęzycznych. Należy podkreślić, że metoda komparatystyczna nie na tym polega – polega ona bowiem na samodzielnej analizie materiałów źródłowych, którymi mogą być teksty normatywne, orzeczenia organów, itd. Na wysoką ocenę zasługuje analiza prawnoporównawcza doktoranta, który w sposób w pełni prawidłowy skorzystał z metody komparatystycznej poddając własnej analizie i ocenie regulacje obowiązujące w obcych systemach prawnych. Do tego doktorant posługiwał się własnymi tłumaczeniami tekstów amerykańskich i brytyjskich, co również wypada podkreślić oraz docenić. Poza tym doktorant wykorzystał metodą, jak ją określił, empiryczną. Nie wdają się w kwestie szczegółowe – metoda empiryczna jest różnie w literaturze definiowana – po jakości wywodu widać, że doktorant ma duże doświadczenie praktyczne, że zna problematykę badawczą nie tylko z aktów normatywnych czy literatury fachowej, ale także z obserwacji uczestniczącej, rozmów i wywiadów z przedstawicielami branży, a także z obsługi prawnej (doktorant jest bowiem radcą prawnym w Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk; zna więc również praktyki stosowania prawa). Doświadczenie zawodowe doktoranta jest cennym komponentem przedstawionej rozprawy doktorskiej.

3. Ocena konstrukcji pracy i poszczególnych rozdziałów:

Rozprawa doktorska powinna cechować się spójnością wewnętrzną, tzn. pomiędzy tematem pracy oraz strukturą rozprawy powinny zachodzić związki merytoryczne i logiczne. Struktura powinna w sposób wyczerpujący oddawać przedmiot badawczy, rozkładając go na części pierwsze. W tym kontekście przedstawiona rozprawa nie budzi zastrzeżeń. Konstrukcja jest

prawidłowa, zapewnia logiczny wywód naukowy. Pewne zastrzeżenia pojawiają się na poziomie podrozdziałów czy punktów. Ich układ w ramach rozdziałów nie zawsze jest jasny, w szczególności chodzi o rozdział III. Tym niemniej nie stanowi to istotnego mankamentu rozprawy. Warto byłoby jednak struktury poszczególnych podrozdziałów uporządkować na etapie przygotowywania pracy do publikacji. W ocenie recenzującego przedmiotowa rozprawa powinna zostać wydana i rozpowszechniona w środowisku naukowym i prawniczym.

Rozdział I. Pełni istotną funkcję, gdyż definiuje podstawowe pojęcia – nie znane szerszym kręgom odbiorców. Należy podkreślić i docenić to, że doktorant zmierzył się nie tylko z pojęciami prawnymi i prawniczymi, ale w sposób zdecydowany i pewny poruszał się na obszarze innych dyscyplin naukowych i praktycznych. Dzięki temu każde z pojęć stało się dobrze zrozumiałe – także z gospodarczego czy technologicznego punktu widzenia. W tym rozdziale wychodzi silnie metoda empiryczna i doświadczenie praktyczne doktoranta.

Rozdział II. W tym rozdziale doktorant zmierzył się z – w pewnym sensie – tradycyjnymi problemami nauki prawa międzynarodowego publicznego czy, może lepiej, kosmicznego. Rozważał bowiem przestrzenie obowiązywania reżimów prawa kosmicznego i lotniczego, w kontekście prawnych zdolności do organizacji lotnictwa suborbitalnego. Do dobry kontekst do dalszych, szczegółowych rozważań.

Rozdział III. Należy go ocenić wysoko, gdyż to nie tylko kompilacja obcojęzycznych źródeł wiedzy o obowiązującym prawie – do czego przyzwyczaja większość naukowych dysertacji, ale to samodzielna analiza (w tym wykładnia) samych źródeł prawa. Wskazania doktoranta nt. metody komparatystycznej nie były więc gołosłowne, a znalazły odzwierciedlenie w treści pracy.

Rozdział IV. Jest bardzo interesujący, a jednocześnie pouczający. Obok rozdziału III to najważniejsza część rozprawy, do której temat (i cel) rozprawy, a także cały naukowy wywód prowadzi. Przedmiotowy rozdział – poza wartością naukową – ma także wartość praktyczną, stanowi materiał, który prawodawca powinien mieć na względzie kształtując politykę oraz regulację dla działalności suborbitalnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział V. Recenzujący nie jest przekonany, czy zasadne było wydzielanie tej części w konstrukcji pracy. Co nie ma jednak wpływu na pozytywną ocenę jego zawartości.

4. Poprawność redakcyjna rozprawy

Rozprawa została napisana językiem profesjonalnym, należy go ocenić pozytywnie. Nie odnotowano poważniejszych błędów językowych, stylistycznych czy gramatycznych. Pojawiały się natomiast błędy interpunkcyjne, które należy usunąć na etapie przygotowywania rozprawy do publikacji. Złą manierą doktoranta jest pozostawianie zwłaszcza spójników („i", „a", itd.) na końcu linijki. Wypunktować również trzeba edycję techniczną przypisów (np. brak kursywy w przywoływanych źródłach).

5. Uwagi krytyczne

- *Str. 8 – brak konsekwencji; doktorant słowo „kosmos" pisze raz z małej, raz z wielkiej litery;*
- *Str. 8, 9 (w dalej) – „samotne spójniki" na końcu linijki;*
- *Str. 15-32 – recenzujący żałuje, że doktorant nie zmierzył się z kwestią zasadności (komercyjnej, badawczej) organizacji lotów suborbitalnych; w dyskursie publicznym wiele uwagi poświęca się aspektom ekonomicznym, zwłaszcza rentowności, lotnictwa suborbitalnego; ale to uwaga nie mająca charakteru istotnego, praca dotyka bowiem zgodnie z założeniami problemów przede wszystkim prawnej natury;*
- *Str. 15-32 – należałoby oczekiwań, że rozdział I będzie nieco dłuższy, a wywód pogłębiony; na 17 stronach pracy pojawia się zbyt wiele istotnych kwestii, które warto byłoby rozwinąć;*
- *Str. 48 – błąd językowy; powinno być „lotów", a jest „kotów";*
- *Str. 63 – błąd logiczny; powinno być „wątpliwe";*
- *Str. 69 – doktorant przywołuje źródło prawa i nie podaje publikatora; chodzi o Konstytucję Federalną Stanów Zjednoczonych Ameryki.*

6. Konkluzja

Ocena rozprawy doktorskiej mgra Bartosza Malinowskiego pt.: „Dylematy regulacyjne lotnictwa suborbitalnego" jest jednoznacznie ***pozytywna****. Stwierdzam, że recenzowana rozprawa* ***spełnia*** *warunki określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późń. zm.), a w szczególności* ***stanowi*** *oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, o którym mowa w art. 187 ust. 2 w/w ustawy.*

PODPIS ZAUFANY
JAKUB HENRYK
SZLACHETKO
11.05.2023 09:54:28 [GMT+2]
Dokument podpisany elektronicznie podpisem zaufanym

....

data sporządzenia recenzji podpis recenzenta